

دانشگاه قم

پردیس دانشگاهی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی

عنوان

مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی

استاد راهنما

دکتر احمد رضا توحیدی

نگارنده :

نرگس بهمنی

زمستان ۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه قم

پردیس دانشگاهی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی

عنوان

مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی

استاد راهنما

دکتر احمد رضا توحیدی

نگارنده:

نرگس بهمنی

زمستان ۹۶

تاریخ: ۹۷/۳/۵
شماره: ۹۷۷۷۷۳۳۵
پیوست:

بیت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه قم

« صورت جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد »

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر «عجل الله تعالی فرجه الشریف»

جلسه دفاعیه پایان نامه کارشناسی ارشد خانم: نورگس بهمنی
رشته: حقوق خصوصی پردیس خودگردان شماره دانشجویی: ۹۲۴۴۰۲۱۱۳۳
تحت عنوان: مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی
با حضور هیأت داوران در محل دانشگاه قم در تاریخ: ۱۳۹۶/۱۱/۲۴ تشکیل گردید.
در این جلسه، پایان نامه با موفقیت مورد دفاع قرار گرفت قرار نگرفت
نامبرده نمره باعدد ۱۶/۷۵ باحروف شکده دهه ربیع مرم
با درجه: عالی بسیار خوب خوب قابل قبول دریافت نمود.

نام و نام خانوادگی	سمت	مدرسه عالی	امضاء
آقای دکتر احمد رضا نوحیدی	استاد راهنما	استاد یار	
آقای دکتر احمد دیلمی	استاد ناظر	دانشیار	
آقای دکتر علی مشهدی	نماینده تحصیلات تکمیلی و ناظر شکلی	استاد یار	

مدیر تحصیلات تکمیلی
نام و امضاء:

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده
نام و امضاء:

نشانی:
قم: جاده قدیم اصفهان،
دانشگاه قم
کد پستی: ۳۷۱۶۱۲۶۶۱۱
تلفن: ۳۲۸۵۳۳۱۱
نور نویس:
معاونت آموزشی ۳۲۸۵۵۶۲
معاونت اداری ۳۲۸۵۵۶۴
معاونت دانشجویی ۳۲۸۵۵۶۸

دانشکده پردیس

مدیریت تحصیلات تکمیلی

«تعهد نامه اصالت پایان نامه»

اینجانب: **فرگس بهمنی** دانشجوی مقطع: **کارشناسی ارشد** رشته: **حقوق خصوصی بردیس خودگردان**

به شماره دانشجویی: **۹۲۴۴۰۲۱۱۳۳** که در تاریخ: **۱۳۹۶/۱۱/۲۱** از پایان نامه خود

تحت عنوان: **مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی**

با کسب نمره: **۱۶/۷۵** و درجه: **خوب** دفاع نموده ام، بدین وسیله متعهد میشوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ درک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه

را داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه قم مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی اینجانب هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی متعهد:

تاریخ و امضاء:

فرگس بهمنی
۹۶/۱۱/۲۴

صحت امضای دانشجو مورثاً تایید است.

ناظر و مسئولیت تحصیلات تکمیلی

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

[Signature]

تقدیم:

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگان
به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین
روزگاران بهترین پشتیبان است

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به
شجاعت می گراید

و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند
این پایان نامه را به پدر و مادر عزیزم تقدیم می کنم.

تقدیر و تشکر:

ضمن سپاس بی‌شائبه از زحمات صادقانه و راهنمایی‌های ارزنده استاد راهنما جناب آقای دکتر توحیدی که در نگارش این اثر مرا یاری کردند، از ایشان کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده:

مسئولیت پزشک در برابر بیمار هر چند از موضوعات قدیمی طرح شده در حقوق اسلامی است، اما پیشرفت‌های بدست آمده در علوم پزشکی و گشودن بابهای جدید در رابطه پزشک و بیمار، معالجه بیمار توسط پزشک را از یک رابطه فردی قدیمی شناخته شده در فقه خارج ساخته است. دولت با وضع قواعد و مقررات آمره، این رابطه را تنظیم نموده است. هماهنگی فقه و حقوق اسلامی و مقتضیات زمان، دغدغه اصلی همه اندیشمندان مسلمان قرن حاضر است. موضوع پایان‌نامه حاضر «مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی» به روش کتابخانه‌ای است. با توجه به مطالب مذکور می‌توان گفت که: رابطه پزشک و بیمار، قرارداد خصوصی موضوع ماده ۱۰ قانون مدنی است و با در نظر گرفتن طبیعت خاص خود تابع شرایط عمومی صحت قراردادها است. پزشک به موجب قرارداد مذکور متعهد به درمان بیمار می‌گردد و در راه رسیدن به شفای بیمار، با رعایت موازین فنی و علمی و نظامات دولتی و آگاه نمودن بیمار از آثار و نتایج معالجه تلاش می‌نماید. بدست نیامدن نتیجه مطلوب، فی نفسه دلالتی بر نقض قرارداد و تحقق مسئولیت پزشک ندارد و باید تقصیر پزشک ثابت گردد (مسئولیت مبتنی بر تقصیر). اما در رابطه با ارائه اطلاعات نادرست پزشک می‌توان گفت که اگر پزشک اطلاعات نادرست به بیمار بدهد در قبال ارائه اطلاعات نادرست مقصر شناخته شده و ملزم به جبران خسارت می‌باشد.

واژگان کلیدی: پزشک، مسئولیت مدنی، تقصیر، سونوگرافی، اطلاعات نادرست

فهرست مطالب

- ۱- مقدمه:..... ۱
- ۱- بیان مسئله:..... ۲
- ۲- سؤالات..... ۲
- ۳- فرضیه ها..... ۲
- ۴- هدف ها و کاربردهای مورد انتظار از انجام تحقیق..... ۳
- ۵- سوابق موضوع..... ۳
- ۶- روش تحقیق..... ۳
- ۷- ساماندهی تحقیق..... ۴

فصل اول: کلیات

- ۱-۱- واژه شناسی..... ۶
- ۱-۱-۱- مفاهیم اصلی..... ۶
- ۱-۱-۱-۱- مفهوم مسئولیت..... ۶
- ۱-۱-۱-۲- اقسام مسئولیت..... ۱۱
- ۱-۱-۱-۱-۱- مسئولیت مدنی..... ۱۱
- ۱-۱-۱-۲-۱-۱- مسئولیت اخلاقی..... ۱۲
- ۱-۱-۱-۳-۱-۱-۱- مسئولیت انتظامی..... ۱۵
- ۱-۱-۱-۴-۱-۱-۱-۱- مسئولیت کیفری..... ۱۶
- ۱-۱-۱-۵-۱-۱-۱-۱-۱- مسئولیت پزشکی..... ۱۷
- ۱-۱-۱-۳-۱-۱-۱-۱- فواید عملی تمیز مسئولیت قراردادی و قهری..... ۱۷
- ۱-۱-۱-۳-۱-۱-۱-۱- تفاوت در جنبه های ماهوی..... ۱۸
- ۱-۱-۱-۳-۱-۱-۱-۱- میزان خسارت قابل جبران در دو مسئولیت..... ۱۹

- ۲۳ ..... ۱-۱-۱-۳-۳ اهلیت در دو مسئولیت
- ۲۴ ..... ۱-۱-۱-۴-۳ عدم النفع در دو مسئولیت
- ۲۶ ..... ۱-۱-۱-۵-۳ خسارت معنوی در دو مسئولیت
- ۲۶ ..... ۱-۱-۱-۶-۳ تضامن در دو مسئولیت
- ۲۷ ..... ۱-۱-۱-۷-۳ شرط عدم مسئولیت در دو مسئولیت
- ۲۹ ..... ۱-۱-۱-۴-۱ تفاوت در جنبه‌های شکلی
- ۲۹ ..... ۱-۱-۱-۱-۴-۱ تحمل کننده بار اثبات در دو مسئولیت
- ۳۱ ..... ۱-۱-۱-۲-۴-۱ دادگاه صالح در دو مسئولیت
- ۳۲ ..... ۱-۱-۱-۳-۴-۱ قانون حاکم در دو مسئولیت
- ۳۳ ..... ۱-۱-۲-۱ مفهوم فوریت
- ۳۳ ..... ۱-۱-۲-۱ مصادیق فوریت
- ۳۷ ..... ۱-۱-۲-۱ مفاهیم مرتبط
- ۳۷ ..... ۱-۲-۱ سونوگرافی
- ۳۷ ..... ۱-۱-۲-۱ معنای سونوگرافی
- ۳۷ ..... ۱-۲-۱-۲ تاریخچه
- ۳۸ ..... ۱-۲-۱-۲ انواع سونوگرافی
- ۳۸ ..... ۱-۲-۲-۱ سونوگرافی دستگاه اداری
- ۳۹ ..... ۱-۲-۲-۲ سونوگرافی شکم و دستگاه گوارش
- ۴۰ ..... ۱-۲-۲-۳ سونوگرافی عناصر سطحی
- ۴۰ ..... ۱-۲-۲-۴ سونوگرافی پستان
- ۴۱ ..... ۱-۲-۲-۵ سونوگرافی غده تیروئید
- ۴۲ ..... ۱-۲-۲-۶ سونوگرافی بیضه‌ها
- ۴۲ ..... ۱-۲-۲-۷ سونوگرافی چشم

- ۴۳.....۸-۲-۲-۱ سونوگرافی در ارتوپدی.....
- ۴۳.....۹-۲-۲-۱ سونوگرافی داپلر عروق.....
- ۴۴.....۱۰-۲-۲-۱ دیگر کاربردهای سونوگرافی.....
- ۴۴.....۱۱-۲-۲-۱ سونوگرافی تعیین جنسیت.....
- ۴۴.....۱-۱۱-۲-۲-۱ زمان بندی نادرست.....
- ۴۵.....۲-۱۱-۲-۲-۱ تجهیزات.....
- ۴۵.....۳-۱۱-۲-۲-۱ وضعیت قرار گیری جنین.....
- ۴۵.....۴-۱۱-۲-۲-۱ وزن مادر.....

فصل دوم: ماهیت مسئولیت مدنی پزشک سونوگراف

- ۴۷.....۱-۲ مسئولیت قهری پزشک.....
- ۴۷.....۱-۱-۲ طبیعت فعالیت پزشک.....
- ۴۸.....۲-۱-۲ نظم عمومی.....
- ۴۹.....۳-۱-۲ پیشینه فقهی و حقوقی.....
- ۵۰.....۴-۱-۲ جرم بودن خطای پزشک.....
- ۵۰.....۲-۲ مسئولیت قراردادی پزشک.....
- ۵۰.....۱-۲-۲ وجود قرارداد.....
- ۵۲.....۲-۲-۲ عدم مغایرت با نظم عمومی.....
- ۵۳.....۳-۲-۲ پیشینه فقهی.....
- ۵۳.....۳-۲ نظریه منتخب.....
- ۵۷.....۴-۲ ارکان مسئولیت مدنی پزشک.....
- ۵۷.....۱-۴-۲ خطای پزشک.....
- ۵۷.....۱-۱-۴-۲ لزوم تقصیر پزشک.....
- ۶۷.....۲-۱-۴-۲ مسئولیت پزشک در حقوق موضوعه ایران.....

- ۶۸-۲-۴-۲ مسئولیت مدنی پزشک در حقوق ایران (مقایسه قانون مجازات مصوب ۷۰ و ۹۲).....۶۸
- ۶۸-۲-۴-۲-۱ مسئولیت مدنی ناشی از خطای پزشکی.....۶۸
- ۶۹-۲-۴-۲-۱-۱ خطا در تشخیص.....۶۹
- ۶۹-۲-۴-۲-۱-۲ خطا در فعل.....۶۹
- ۶۹-۲-۴-۲-۱-۱ بی احتیاطی.....۶۹
- ۷۰-۲-۴-۲-۱-۲ بی مبالاتی.....۷۰
- ۷۰-۲-۴-۲-۱-۳ عدم مهارت.....۷۰
- ۷۱-۲-۴-۲-۱-۴ عدم رعایت نظامات دولتی.....۷۱
- ۷۱-۲-۴-۲-۲ مسئولیت پزشک ناشی از اعمال همکاران.....۷۱
- ۷۴-۲-۴-۲-۱ بررسی مبنای مسئولیت مدنی پزشک در قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲.....۷۴
- ۷۵-۲-۴-۲-۲ برتری قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ در مورد مسئولیت ناشی از اعمال پزشک.....۷۵
- ۷۶-۲-۴-۳ علل خطای پزشک.....۷۶
- ۷۸-۲-۴-۳-۱ معیار خطای پزشک.....۷۸
- ۷۸-۲-۴-۳-۱-۱ معیار شخصی.....۷۸
- ۸۰-۲-۴-۳-۱-۲ معیار نوعی.....۸۰
- ۸۱-۲-۴-۳-۳ عدم اجرای تعهد (خطای پزشک).....۸۱
- ۸۹-۲-۴-۳-۱ انواع تعهد و تأثیر آن در اثبات مسئولیت قراردادی.....۸۹
- ۸۹-۲-۴-۳-۱-۱ تعهد به وسیله.....۸۹
- ۹۰-۲-۴-۳-۱-۲ تعهد به نتیجه.....۹۰
- ۹۱-۲-۴-۳-۲ اطلاق برخی از قواعد فقهی.....۹۱
- ۹۱-۲-۴-۳-۱ قاعده اتلاف.....۹۱
- ۹۳-۲-۴-۳-۲ قاعده لاضرر.....۹۳
- ۹۴-۲-۴-۳-۳ قاعده احسان.....۹۴

فصل سوم: جبران خسارت توسط پزشک سونوگراف

- ۹۷-۱-۳ اقسام خسارت وارده توسط پزشک.....
- ۹۸-۱-۳-۱ خسارت مادی.....
- ۱۰۷-۱-۳-۲ خسارت معنوی.....
- ۱۱۳-۲-۳ شرایط خسارت قابل مطالبه.....
- ۱۱۴-۱-۲-۳ مسلم بودن خسارت.....
- ۱۱۹-۲-۲-۳ بی واسطه و مستقیم بودن خسارت.....
- ۱۲۰-۳-۲-۳ جبران نشدن خسارت.....
- ۱۲۱-۴-۲-۳ قابل پیش بینی بودن خسارت.....
- ۱۲۳-۳-۳ رابطه سببیت.....
- ۱۲۴-۱-۳-۳ مفهوم رابطه سببیت و تمیز سبب در تعدد اسباب.....
- ۱۲۶-۱-۱-۳-۳ نظریات حقوقی در تمیز سبب واقعی در تعدد اسباب.....
- ۱۲۶-۱-۱-۱-۳-۳ نظریه برابری اسباب و شرایط.....
- ۱۲۷-۲-۱-۱-۳-۳ نظریه سبب مقدم در تاثیر.....
- ۱۲۸-۳-۱-۱-۳-۳ نظریه سبب متعارف.....
- ۱۲۹-۲-۳-۳ تاثیر اسباب خارجی بر مسئولیت پزشک.....
- ۱۳۰-۱-۲-۳-۳ قوه قاهره.....
- ۱۳۰-۱-۱-۲-۳-۳ خارجی بودن حادثه.....
- ۱۳۱-۲-۱-۲-۳-۳ گریزناپذیری حادثه.....
- ۱۳۱-۳-۱-۲-۳-۳ عدم قابلیت پیش بینی حادثه.....
- ۱۳۴-۲-۲-۳-۳ تقصیر زیان دیده (بیمار).....
- ۱۳۷-۳-۳-۳ پوشش یکی از خطاها بوسیله خطای دیگری (عوامل رافع مسئولیت پزشک).....
- ۱۳۷-۱-۳-۳-۳ تقصیر عمدی.....

- ۱۳۸.....رضایت زیان دیده ۲-۳-۳-۳
- ۱۳۹.....بررسی رضایت بیمار در حقوق ایران ۱-۲-۳-۳-۳
- ۱۴۰.....مصادیق رضایت و شروط آن ۲-۲-۳-۳-۳
- ۱۴۰.....مفهوم رضایت در قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ ۳-۲-۳-۳-۳
- ۱۴۱.....اضطرار ۳-۳-۳-۳
- ۱۴۳.....برائت ۴-۳-۳-۳
- ۱۴۴.....موارد مؤثر در ارائه اطلاعات نادرست ۵-۳-۳-۳
- ۱۴۴.....قصور و اشتباه انسانی ۱-۵-۳-۳-۳
- ۱۴۴.....اشتباه پزشک سونوگرافست بر اثر خستگی ۱-۱-۵-۳-۳-۳
- ۱۴۴.....ارائه نظریه اشتباه پزشک سونوگرافست از روی عمد ۲-۱-۵-۳-۳-۳
- ۱۴۵.....نقص تجهیزات ۲-۵-۳-۳-۳
- ۱۴۵.....مسئولیت مدنی پزشک معالج به واسطه عدم اعتنا به تفسیر سونولوژیست ۶-۳-۳-۳
- ۱۴۵.....پزشک متخصص علم و تخصص تفسیر گرافی را دارد ۱-۶-۳-۳-۳
- ۱۴۵.....پزشک علم و تخصص تفسیر گرافی را ندارد ۲-۶-۳-۳-۳
- ۱۴۶.....نتیجه گیری
- ۱۴۹.....پیشنهادات

فهرست منابع و مآخذ

- ۱۵۱.....الف: منابع فارسی
- ۱۵۷.....ب: منابع عربی
- ۱۵۷.....ج: مقالات
- ۱۵۹.....د: منابع لاتین
- ۱۶۰.....Abstract

پزشکی در بین مشاغل و حرفه‌های انسانی، جایگاه خاصی داشته است و با هاله‌ای از احترام و تقدیر که زمانی به تقدیس نیز می‌رسید، برخوردار بوده است. زیرا این حرفه با جسم بشری و برای کم کردن درد و بیماری آن ارتباط دارد. پزشک تنها انسانی است که با اراده خود به وی اجازه می‌دهیم که با گران‌ترین شیء وجودی ما یعنی؛ سلامتی بدنی و روحی ما تماس داشته باشد. به همین دلیل عجیب نیست که حرفه پزشکی ارتباط زیادی با دین داشته باشد و همسان علم خداشناسی باشد. در زمانهای قدیم به پزشک کاهن گفته می‌شد و بیمار بهبودی خود را در کنیسه جستجو می‌کرد که کاهن افسونگر با خواندن ورد و جادو تلاش می‌کرد تا خشم خدایان را که علت بیماری می‌دانستند فرو نشانند. در نتیجه همین قداست و راز آلودگی حرفه پزشکی، رابطه پزشک و بیمار رابطه‌ای برابر نبوده است؛ پزشک اراده‌ای مقتدرانه و آمرانه داشت و مسئولیت جایی نداشت و بیمار تسلیم محض و اطاعت کور کورانه.

با این همه، فاصله بین پزشک سونوگراف و بیمار، سابقاً کمتر بوده است و حتی تا نیمه قرن نوزدهم، بیمار همان اندازه از بیماری خود می‌دانست که پزشک بدان آگاهی داشت؛ پزشک از طریق بعضی داروهای ساده تلاش می‌کرد تا از شدت برخی از بیماریها مثل سرفه کردن و دل پیچه بکاهد، ولی در بیشتر حالات قادر به جلوگیری از پیشرفت طبیعی بیماری نبوده است. بیماریهای ساده خود به خود به سبب قدرت جسمی بشر برای پیروزی بر آن بهبودی می‌یافت و بیماریهای خطرناک بیمار را از پا در می‌آورد، بدون اینکه پزشک بتواند کمکی به بیمار نماید. امروزه یکی از مهمترین شاخه‌های علم پزشکی که نقش زیادی را در جامعه ایفا می‌کند سونوگرافی می‌باشد. در جوامع امروزی مردم به دلایل زیادی مانند تعیین جنسیت جنین و انواع بیماری به پزشک مراجعه می‌کنند و بعضی مواقع دیده می‌شود که بسیاری از افراد به دلیل اطلاعات نادرست پزشک خسارت زیادی را متحمل شده است به همین دلیل موضوع این پایان‌نامه را به «مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی» اختصاص داده تا ارکان و انواع مسئولیت پزشک سونوگراف را در قبال ارائه اطلاعات نادرست تبیین نمائیم. با توجه به عدم اختصاص قوانین خاص در مورد قصور مراکز رادیولوژی و سونوگرافی و پزشک سونوگراف در چارچوب قوانین مربوط به مسئولیت پزشک بررسی می‌نمائیم.

۱- بیان مسئله:

خوشبختانه، در سالهای اخیر با توسعه چشم گیر مراکز آموزش عالی در کشور و افزایش فارغ‌التحصیلان دکترای حرفه ای علوم پزشکی در سطوح عمومی، تخصصی و فوق تخصصی، حوزه‌ی ارائه‌ی خدمات تشخیصی و درمانی در کشور گسترش چشمگیری داشته است. افزایش دسترسی جامعه به پزشکان باعث بالا رفتن قدرت انتخاب گیرندگان خدمت و افزایش مطالبات از ارائه دهنده‌ی خدمت شده است. سونوگرافی‌ها مهمترین پیشرفت‌های پزشکی در عصر حاضر است. طرح مسائلی نو در حوزه مسئولیت مدنی، مستلزم تحلیل ابعاد فقهی حقوقی آن است. یکی از این مسائل «مسئولیت مدنی ناشی از ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی» بوده، با توجه به اینکه امروزه، بیشتر مردم با انگیزه‌های مختلف از جمله تعیین جنسیت نوزادان و ... به سونوگرافی مراجعه می‌کنند، با توجه به اطلاعاتی که برخی مواقع می‌رسد، برخی از پزشکان سونوگرافی، اطلاعات نادرست به بیمار ارائه می‌دهند که بیشتر اینها به سهل‌انگاری پزشک سونوگرافی برمی‌گردد که در این رساله می‌خواهیم ضمن تبیین و تحلیل مسئولیت مدنی سونوگرافی‌ها، در قبال ارائه اطلاعات نادرست، به مهمترین مبانی و منابع مسئولیت سونوگرافی‌ها هم پردازیم.

۲- سؤالات

۱. آیا پزشک معالج می‌تواند از روی تصویر سونوگرافی تفسیر کند یا فقط سونولوژیست توانایی تفسیر دارد؟
۲. آیا می‌توان ارائه تفسیر نادرست از تصویربرداری (سونوگرافی، رادیولوژی) را ناشی از ایراد و خراب بودن دستگاه تصویربرداری دانست؟
۳. طبق قانون در صورت ارائه اطلاعات نادرست توسط سونولوژیست و انجام معالجه و درمان براساس آن نظریه توسط پزشک متخصص، مقصر این اطلاعات نادرست و اتفاقات ناشی از آن کیست؟

۳- فرضیه‌ها

- ۱- سونولوژیست‌ها در قبال ارائه اطلاعات نادرست مسئول بوده، و باید خسارت افراد مراجعه‌کننده را جبران نمایند.
- ۲- از مهمترین مبانی مسئولیت مدنی، مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی، قاعده اتلاف و قاعده تسبیب است.

۴- هدف‌ها و کاربردهای مورد انتظار از انجام تحقیق

- ۱- تبیین و تحلیل مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی
- ۲- تبیین و تحلیل مهمترین مبانی و منابع مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی

۵- سوابق موضوع

در مورد موضوع «مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی» کتاب یا مقاله مستقلی تدوین نشده است لذا بعضی از نویسندگان در موضوعات مختلف مانند مسئولیت پزشکی مطالبی را عنوان نموده‌اند.

۱- کاظمی، محمود، مسئولیت مدنی ناشی از اعمال پزشکی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، ۱۳۸۹.

۲- کاظمی، محمود، ضرورت تغییر نظام مسئولیت مدنی پزشکی در حقوق ایران با نگاهی به تحولات ایجاد شده در حقوق فرانسه، فصلنامه حقوق، دانشگاه حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۹۰، ش ۲.

۶- روش تحقیق

- روش گردآوری اطلاعات:

روش گردآوری اطلاعات در این تحقیق کتابخانه‌ای می‌باشد و با استفاده از کتب و مقالات و متون اینترنتی و مجلات علمی انجام می‌شود.

- ابزار گردآوری اطلاعات:

ابزار گردآوری اطلاعات با توجه به نوع تحقیق به روش کتابخانه‌ای خواهد بود و بر اساس آن با مراجعه به منابع و ماخذ علمی شامل کتاب، مجله‌ها و نشریات ادواری موجود در کتابخانه‌ها، اسناد و نشریات حقوقی و... همچنین پایگاه‌های اینترنتی حاوی تحقیقات و مقالات علمی معتبر اطلاعات مورد نیاز تحقیق گردآوری خواهد شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از ابزار فیش و تکنیک فیش برداری استفاده خواهد شد. در مرحله فیش برداری از تکنیک ماخذ گذاری به روش علمی و مستند سازی استفاده خواهد شد.

- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:

بعد از جمع آوری اطلاعات از طریق فیش برداری، فیش ها با توجه به عنوان، موضوع جزئی و فصل بندی تحقیق طبقه بندی شده و اطلاعات و مطالب در بخش های مختلف آورده خواهد شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات بصورت توصیفی و استدلالی انجام خواهد گرفت.

۷- ساماندهی تحقیق

تحقیق حاضر با موضوع « مسئولیت مدنی ناشی از تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی » از سه فصل تشکیل یافته، در فصل اول به مفهوم شناسی واژه ها و اصطلاحات تحقیق که عبارتند از: مسئولیت، مسئولیت مدنی، خسارت و انواع آن، سونوگرافی، پرداخته، در فصل دوم ابتدا ماهیت مسئولیت مدنی سونوگرافی را مورد بحث و بررسی قرار داده، سپس قراردادهای پزشکی را تبیین و در ادامه ماهیت حقوقی و خصوصی آن را بررسی نموده ایم، در فصل سوم به اقسام خسارت وارده توسط پزشک و شرایط جبران آن و در نهایت، علل وقوع اشتباه در تشخیص و ارائه اطلاعات نادرست در سونوگرافی پرداختیم و با نتیجه گیری و پیشنهادات به پایان رسیده است.

فصل اول: کلیات